ORAN-EDUN AWON HAUSA MOKE NI'LU OYINBO

IROHIN YORUBA

Ẹṣin Oro Wa— "IWAJU L'ỌPA ẸBITI NRE SI"

Akiyesi

A fẹ ki awọn onibara wa ma san owo si apo wa dede, ẹniti ko ba san owo tirẹ, ki o ma yaa l'ẹnu bi a ba da a duro lojiji, ao si gba owo wa lọwọ rẹ.

OLOTU,
Irohin Yoruba.

IV VOL. NO. 641 IBADAN, MONDAY, NOVEMBER 20, 1950, OWO IWE IROHIN YORUBA — KỌBỌ KAN (1d)

ỌLỌLA H. M. FOOT DI GOMINA JAMAIKA: ẸNI-ỌWỌ BIṢỌPU VINING TI ILE DE

B'ORI PẸ NILẸ A DI IRE

OGBOMỌṢỌ—Ni ọjọ 'Bọ ti nṣe ọjọ kọkandinlogun oṣu to kọja ni okiki kan pe Solomon Adegboiyega Ọlàsoko pẹlu Omidan Adunọla Kẹhinde ṣe igbeyawo ti o kamọmọ. Wa wo o gẹgẹbi ayọ ati inawo ti kun ọkan awọn enia wọnyi:– Sule O. Ọlasoko, Sam O Ọlasoko, Wọye Ibiyẹmi, Gbadebọ O. Ọlasoko, Ajani Ọlasoko, E. Alabi Ọlasoko, Moses Ajamu, Oyeniran, Afọlabi ati gbogbo Emilere patapata.

A ki gbogbo awọn Ẹgbẹ fun are ariya ti wọn ṣe ni ọjọ na. Woyi oṣu mẹsan, ilasa ọmọ o.

ẸNI-ỌWỌ JULỌ BIṢỌPU LESLIE GORDON VINING C.B.E., M.A.

IJỌ ONITẸBỌMI ṢE ÀJỌDUN ORIN

JOS—Ni ọjọ kẹdogun oṣu kẹwa ọdun yi ni awọn Ẹgbẹ Akọrin Ijọ Baptist Church ilẹ yi ṣe ajọdun ẹgbẹ wọn.

Ni agogo mèji abọ ọsan ni isin na bẹrẹ, Alufa E. O. Agboọla ni o fi adura ṣi ipade na, ẹniti o ṣe alaga ni Ọgbẹni Ànimaṣawun D. Alao ati ọga awọn ajikọdidun ninu orin ọjọ na ni Ọgbẹni J. A. Owolabi.

Awọn enia ti o wa sibẹ ti pọju ki a ma a darukọ wọn lọkọkan lọ. A ki awọn Ẹgbẹ Akọrin na aseyi ṣ'amọdun o.

Ọran-Edun Hausa Moke

Gẹgẹ bi irohin ti a fun nyin laipẹ yi nipa ipinnu Igbimọ Aṣofin Nigeria lori ọran awọn Hausa pe nwọn nfẹ ki Aṣoju awọn jẹ idaji ki ti Yoruba ati ti Ibo jẹ idaji ninu Igbimọ Aṣofin Nigeria.

Awọn Ijọba wa ti fi eto ati ipinnu na ṣọwọ si Ọgbẹni Ọlọla James Griffiths ti iṣe Alakoso Ijọba ilu Amọna Gẹsi (Secretary of State for the Colonies) fun ayẹwo ati ilọwọsi.

Ni aipẹ yi nigbati nwọn nṣe Ajọ Igbimọ Ipade Ajunmọṣe (House of Commons) ni ilu Oyinbo lohun ni Ọgbẹni Ọlọla James Griffiths sọ fun gbogbo Ajọ Igbimọ na pe on ti fi ọwọ si ipinnu Igbimọ Aṣofin Nigeria nipa eto titun (New Constitution) ti nwọn nṣe, nwọn o si bẹrẹ si i mu gbogbo ipinnu eto na lo ni arin ọdun ti mbọ yi (Middle of 1951)

Gbogbo ipinnu na ni o fi ọwọ si pe o dara ṣugbọn eyiti jẹ pataki ti awa ti Iha Iwọ orun (Yoruba) ati awọn ti ilu Iha-Ila-Orun (Ibo) ni ikunsinu si ti a si nfe atunṣe fun ni ti idaji enia ti Igbimọ Aṣofin wa gba fun awọn ti Iha Ariwa (Hausa) lati ni.

ỌLỌLA H. M. FOOT C.M.G, O.B.E,
Aṣoju Ijọba Nigeria ati
(Chief Secretary to the Govt.)
Ti o di Gomina titun Jamaika.

Ọlọla H. M. Foot Di Gomina

Ọgbẹni Ọlọla James Griffths ti iṣe Alakoso Ijọba Ilu Amọna Gẹsi (Secretary of States for the Colonies) si kede rẹ pe Alaiyeluwa Ọba Ilu Oyinbo ti fi ọwọ si ipinnu igbega ipo Ọgbẹni Hugh Mackintosh Foot C. M. G., O.B.E ti iṣe Aṣoju Ijọba Nigeria ati Adele Gomina nisisiyi pe o di Ọgagun ati Gomina Ilu Jamaica (Capain-General and Governor-in-chief of Jamaica) dipo Ọgbẹni Ọlọla John Huggin G. C. M.G., M. C.

Ninu ọdun 1947 ni Ọgbẹni yi wa bẹrẹ iṣẹ Aṣoju Ijọba ilẹ yi ni Akoko Gomina Arthur Richards, Ni igbati o gba isinmi lọ si ile ni aseko ti awọn Oluwadi-Ọran nṣe iwadi Ọpẹalaiye ti o ṣẹlẹ ni Enugu ti ẹmi awọn oṣiṣẹ mọkanlelogun lọ sii ni a ti ngbọ finrin-finrin igbega ipo rẹ yi.

Nisiyi ọran na ti wa yanju o, o si ti di mimọ fun gbogbo enia pe Ọgbẹni Ọlọla H. M. Foot ti di Gomina ilu Jamaica. Adura wa ni pe ki Oluwa mu de ọhun ni alafia, Ki o si fi ifẹ wa si ọkan ẹniti nwọn a tun fi rọpo rẹ fun wa o.

Bisọpu Vining Ti Ile De

EKO—Ni ọjọ 'Ru ti iṣe ọjọ kẹdogun oṣu yi ni Ẹni-Ọwọ julọ Biṣọpu Leslie Gordon Vining C.B.E., M.A. ti iṣe Olori Ijọ "Church Missionary Society" ilẹ yi, ti o ti gba isinmi lọ si ile (Ilu Oyinbo) lati bi ọdun kan nisisiy pade de si ilẹ yi.

Gbogbo aseko ti Ọgbẹni Ẹni-Ọwọ yi lo ni ilu rẹ lọhun ni o fi nranti awọn Ijọ rẹ ni ilẹ yi gẹgẹ bi Oluṣọ-Agutan rere ti i ma ṣe aniyan awọn agbo agutan rẹ, nitoripe, igbakugba ni i ma a ba wọn pejọ, tabi lati ṣe isin pataki pẹlu awọn enia wa ti o wa lọhun.

A si ki Ẹni-Ọwọ na ku abọ ati Ijọ CMS Nigeria ku amojuba Olori Ijọ wọn, ki Ọlọrun fun Ẹni-Ọwọ na ni agbara lati ma a ba iṣẹ rere rẹ lọ pẹlu Ore-Ọfẹ Ọlọrun siwaju ati siwaju.

FUN ILỌSIWAJU
Ẹ POLOWO OJA NYIN
SINU IWE
IROHIN YORUBA

Ọgbẹni Ọlọla James Griffiths,
Alakoso Ijọba Ilu Amọna Gèsi
(Secretary of State for the Colonies)

OWE: ATARI KI I PỌ NI ỌJA KI A MA MỌ ORI BABA TI O BI NI

Irohin Yoruba

Ẹsin Ọrọ Wa:-IWAJU L'ỌPA ẸBITI NRE SI!
Ẹ kọwe si — OLOTU IROHIN YORUBA

Vol. VI IBADAN, MONDAY, NOVEMBER 20 1950 No 641.

ORILE-EDE MELO NI NIGERIA?

"ORILẸ-EDE melo ni Nigeria" ni ibere Ọgbẹni Onigbinde ti Bukuru ti o jade ninu iwe wa ti ẹgbọnjọ oṣu kẹwa ọdun yi. A si fẹ ṣe alaye diẹ lori ọrọ yi fun ẹnyin onkawe wa lati fi ọna han ẹniti o ba mọ nipa rẹ gẹgẹbi o ti ṣe le mu idahun rẹ wa.

Yoruba, Ibo ati Hausa jẹ orilẹ-ede kọkan ṣugbọn apapọ rẹ paapa ni "Nigeria" orilẹ-ede kan ni, ṣugbọn ninu ibere ti arakunrin yi bere, ohun ti o bere ni pe, awọn ẹya ti nwọn ba nsọ ede kanna ni orilẹ-ede kan. Nitorina bi enia meji tabi mẹta ba wa ninu ile kan ti ọkan nsọ "Yoruba" ti ekeji nsọ "Tsẹkiri" ti ẹkẹta nsọ "Ibini" iyẹn fi han nihin pe orilẹ-ede mẹta ni nwọn iṣe, bẹ ẹ ni awọn mẹtẹta wọnyi Yorubá ni wọn ninu ẹya mẹta ti à pin Ilu Nigeria si.

Nipa alaye yi ni a o fi mọ pe iye iyatọ ede ti o ba wa ni Nigeria ni a fẹ mọ iye wọn gẹgẹ bi ohun ti eniibere na nfẹ. Idahun ibere na ṣoro fun ẹnikan ṣoṣo lati dahun afi bi a ba ri enia kakiri ilu wọnyi ti o le sọ iye ede ti o wa ni agbegbe ibi ti on gbe wa tabi ti o ba jẹ akọwe ni ile iṣẹ awọn Àjẹlẹ ilu na.

Ẹniti o dẹ le sọ daju ṣaka ni awọn Ijọba Nigeria ti nwọn jẹ arihin-rọhun ilẹ wa nitoripe gbogbo ilu Nigeria ni nwọn ni aṣoju kakiri awọn ti a npe ni Ájẹlẹ Agba ati Ajẹlẹ kekere ti nwọn si mọ ilu kan ti ko le ba ekeji sọrọ lai jẹ pe nwọn ri ogbifọ. Ni ọna bayi ni a le fi mọ iye ẹya orilẹ-ede ti o wa ni Nigeria.

Anfani ti o wa wa ninu ki a mọ iye orilẹ-ede ti o wa ni Nigeria ni pe "agba (itakun) ki igun titi ki a ma mọ inu igbo ti a ti ja a wa." Ti a ba mọ eyi daju a tubọ fun wa ni oye iru ọna ti a le fi pa ede wa pọ fi ṣe ọkan tabi ki o jẹ pe gbogbo awọn ọmọ ile ẹkọ orilẹ-ede ti o ba wa ni Nigeria ni lati ma a sọ edé mẹta mẹta, Yoruba, Ibo ati Hausa. Ṣugbọn ti a ko ba ri idahun ibere yi gba, iyẹn ko di omnira wa lọwọ, ti a ba ni omnira tan a o mọ iye ẹya wa ti a papọ di Nigeria.

ABIYAMỌ ETI RẸ MBLO!

Abiku ọmọ nda ọ l'amu bi?

Awọn arun wọn yi ha nyọ ọmọ rẹ ẹnu bi?—

AIPERI
ỌRẸRẸ
INU-IWỌ
OSI
IGBONA
IKỌ
IGBẸ-ỌRIN
OTUTU
IBA
JẸDIJẸDI

ati oriṣiriṣi awọn arun miran ti ima yọ ọmọde l'ẹnu ni igba EHIN-HIHU. Lọ ra "YARO" awo igba arun ọmọde ni fun gbogbo awọn arun ti ima yọ ọmọde l'ẹnu.

"YARO" ko pe meji ni gbogbo ile Nigeria.

Ki iwọ ki o ri i pe oruko 'YARO' ni o wa lara igo na ki a ma ba ta adamọdi egbogi miran fun ọ.

ISIN IGBERAGA KO DARA

(Lati Ọwọ EVANGELIST JOSEPH AKANDE—OGBOMỌṢỌ)

Olotu jọwọ fun mi laye diẹ lati ba awọn ọmọ igbala sọ asọye pọ. Ọrọ na ti a o ba ara wa sọ ni pe isin igberaga ko dara, nitorina ki a ma kiyesi ọna ti a ngba sin Ọlọrun wa ki o maṣe jẹ lọna igberaga ati arifin. Nitorina o yẹ ki a le ma sọ otitọ fun ara wa niwọn igbati ẹmi Ọlọrun ba nṣamọna wa, ki a si ma a tẹlẹ ẹkọ ti o pe ti o si dara ti Ọlọrun nkọ wa.

Mo fẹ ki olukuluku kiyesara ninu Ijọ tabi Ṣọọṣi iyowu ki ẹni na wa, ki a maṣe ri Ọlọrun wa fin ki a ma si ṣe ma a fi igberaga sin Ẹlẹda wa.

Akiyesi pataki kini nipe nigbati iwọ ba nlọ si Ṣọọṣi ti o lọ kan bata mọ ẹsẹ, ti o berẹ si la bata mọlẹ ko-ko-ko-ku-ku-ku-para-puru-para-po-po-pu niwaju Ẹlẹda rẹ, tobẹ ti ariwo bata rẹ ko fi jẹki a gbọ ohun ti Oniwasu nsọ mọ, iwọ ko ha mọ pe iwọ gberaga niwaju Ọlọrun? Eyi lo mu ki awọn Ijọ miran fi tẹ aṣọ ti o nipọn (carpet) silẹ ninu Ṣọọṣi nitori ariwo bata rẹ. nitoripe nwọn ko le da ọlẹkun pe ki o maṣe wọ bata wọ inu ile Ọlọrun, ilẹ mimọ, ṣugbọn bi enia ko ba le da ọ lẹkun rẹ, sibẹ Ọlọrun fnnra Rẹ da ọ lẹkun rẹ, afi bi o ba fẹ lo igberaga ati ọgbọn ọmọwe niwaju Ọlọrun rẹ.

Ọlọrun sọ ninu Eksodu ori kẹta ẹsẹ karun bayi pe "Bọ salubata rẹ kuro li ẹsẹ rẹ nitori ibiti iwọ gbe duro si ni, ilẹ mimọ ni". Nitorina iwọ Misita lagbaja, ọga sah, mo bẹri o, ati nisisi lakasegbe, misitiresi wa agba, ẹ rọra o, ṣe ibiti ẹ npe ni Ṣọọṣi ti ẹ ti nsin Ọlọrun ti nyin ki iṣe ibi mimọ? Tabi ọgbọn ti alakọwe ni ẹ fẹ fi rẹ Ọlọrun jẹ? Mo wi fun nyin, ẹ ṣe wọ ọ, ko dara bẹ rara. Iwọ onibata jalawọ-o-ta ati oni-bata konka lọ kiyesi ọrọ Ọlọrun rẹ, ma bọ bata kuro lẹsẹ ki o to wole sin Ọlọrun.

Ẹru a ma ba ẹlomiran lati wọ bata wọ ile Ọba, ṣugbọn ẹru ki ba a lati fi wọ ile Ọlọrun. Bi iwọ ba tilẹ jẹ ọkan ninu awọn ti nwọ bata wọle Ọba, iwọ yio ha tori eyi ri Ọlọrun fin? O sa ni ibiti agbara Ọba aiye yi mọ, ṣugbọn tani a o fi Ọlọrun we? Mo fẹ ki o mọ pe Ọlọrun nikan ni Ọba ododo, alagbara julọ, Alafin otitọ, Ọba lana, Ọba loni, Ọba titi lai, Ajọba-maku, Ọba ti ifi Ọba aiye jẹ ti o si nle Ọba aiye alaṣeju sinu igbẹ. Tani ẹnyin o ha fi ṣe akawe Ọlọrun? Ko si o.

Ẹlomiran a ma a sọ pe awọn Oyinbo papa ti o mu isin igbagbọ wa fun wa a ma a wọ bata wọ inu ile Ọlọrun. Lotọ ni awọn Oyinbo nṣe bẹ nitoripe aṣa wọn ni, ṣugbọn mo fẹ ki o ye nyin pe ki iṣe awọn Oyinbo ti o mu isin na wa fun wa ni Ọlọrun fi eto isin igbagbọ le lọwọ bikoṣe awọn Ju, ki awọn Ju to fi le awọn ara Romu lọwọ, ki awọn ara Romu na to wa fi le awọn Oyinbo wọnyi lọwọ ki nwọn to wa fi le awa na lọwọ. Nitorina iṣina ni fun ẹnikẹni lati ma a fi aṣa Oyinbo sin Ọlọrun bikoṣe ẹkọ ati eto ti Bibeli ba fi kọ wa.

Akiyesi pataki keji nipe ẹlomiran ti tobi tabi lọla ju ẹniti o le kunlẹ niwaju Ẹlẹda rẹ lọ, Ẹlomiran ti mọ iwe pupọ ju ẹniti o tun le ma kunlẹ niwaju Ọlọrun, nitori pe o ti lọ si London, Amẹrika, ile ẹkọ giga o si ti gba oye pupọ, ṣiọ iwọ iba ma ranti pe erupẹ ni iwọ ati pe iwọ yio si tun pada di erupẹ, ko ni ṣoro fun ọ lati fi ara rẹ ti iṣe erupẹ kunlẹ lori erupẹ fun Ọga-Ogo.

Igberaga ati iwa-ibajẹ patapata ni ki ẹnikan wipe on jẹ nkankan tobẹ ki a ti kunlẹ niwaju Ọlọrun jẹ ohun iṣoro fun u. Ọrọ Ọlọrun kọ wa pe ki a ma a kunlẹ fun Oluwa Ọlọrun Ẹlẹda wa orin Dafidi ori 95 ẹsẹ 6, Awọn Ọba kini ori 8 ẹsẹ 54, Iṣẹ awọn Apostle ori 7 ẹsẹ 60 atibẹ bẹ lọ.

Aṣọ ni ki jẹki ẹlomiran le kunlẹ niwaju Ẹlẹda rẹ. Ọrọ Ọlọrun sọ pe "Ẹmi ko ha ju onjẹ lọ, tabi ara ni ko ju aṣọ lọ? O yẹ ki a ma a bẹru Ọlọrun ti o fun wa ni nkan wọnyi, boya ṣokoto wulin tabi aṣọ aran rẹ lo kun ọ loju ti ki jẹki o le kunlẹ fun Ọlọrun, mo fẹ ki o ye ọ pe asan ninu asan, gbogbo rẹ asan ni, aṣọ wulin rẹ erupẹ, iwọ paapa ti o wọ aṣọ—erupẹ ati panti.

Ranti pe ọpọ enia lo wa ti nwọn ni ẹgbẹgbẹrun aṣọ ju tirẹ lọ, ṣugbọn ti nwọn ko ri ara rere ati alafia lati fi lo o, nitorina ṣe wọ ọ niwaju Ọlọrun ti o nfun ọ ni alafia lati fi lo tirẹ.

Akiyesi pataki kẹta ni nipa ọṣọ ti a nṣe lọ si ile Ọlọrun. Bi ẹlomiran ko bai ti ko gbogbo golu si ara ko ni lọ si Ṣọọṣi. Aṣọ ati ohun ọṣọ ni ẹlomiran nlọ fihan ni ile Ọlọrun, ki iṣe ti Isin ni o mba lọ. O ka ẹlomiran lara tobẹ ti o nfi jigi sinu apo lọ si Ṣọọṣi lati ma a fi tun gele ati atike oju rẹ ṣe. Ọṣọ ni ẹlomiran ma nfi gbogbo akoko ṣe titi akoko Isin fi nkọja lọjọ Isin mi.

Ko yẹ ki a ma a ṣe ọṣọ aṣeju lọ si ile Ọlọrun ki a ma ba ma a mu awọn alaini banujẹ tabi ṣako, ati ki ẹmi igberaga ma ba ma a lo wa. nitorina ni ọrọ Ọlọrun fi sọ ninu Peteru kini ori kẹta ẹsẹ kẹta de ẹkẹrin pe "Ki ọṣọ wa maṣe jẹ ọṣọ ode, ti irun didi ati ti wura lilo, tabi ti aṣọ wiwọ, ṣugbọn ki o jẹ ti ẹniti o farasin li ọkan, ninu ọṣọ aidibajẹ ti ẹmi irẹlẹ ati ẹmi tutu, eyiti iṣe iyebiye niwaju Ọlọrun. Nipa ọṣọ aṣeju ti awọn olowo nṣe lọ si ile Ọlọrun, ọpọlọpọ ẹniti ko ba le ṣe ọṣọ bi ti wọn ni ki i lọ si ile Ọlọrun ki nwọn ma ba dabi ọmọọdọ fun ẹlẹgbẹ wọn, nitorina ẹ maṣe fi ọṣọ nyin bi ẹnikeji nyin ṣubu, ọrọ Ọlọrun sọpe egbe ni fun ẹniti o njẹun lọna ikọse.

Bi ẹ ba nlọ si ile Ọlọrun, ẹ mu aṣọ irẹlẹ ati ọkan irẹlẹ lọ jọsin, nigbati ẹ ba jade tan, bi ẹ ba wọ gbogbo aṣọ ati golu nyin pọ lẹkanna lọ si ibikibi ti ẹ fẹ, ko buru nigbana o.

Gbogbo ọrọ ti mo nsọ yi le jẹ ọrọ pataki tabi ọrọ lasan kan loju rẹ, ṣugbọn ọrọ mi na yio ṣiṣẹ gẹgẹ bi a ti kọ ọ ninu Danieli ori 12 ẹsẹ 10 bayi pe "Ọpọlọpọ li a o wẹ mọ, nwọn o si di funfun, ṣugbọn awọn ẹni-buburu yio ma ṣe buburu, gbogbo awọn enia buburu ki yio kiyesi i, ṣugbọn awọn Ọlọgbọn ni yio kiyesi i."

Olotu mo dupẹ fun aye ti ẹ gba mi lati ba awọn ọmọ Igbala sọrọ, Ọlọrun ko ni binu si nyin o.

Ẹnyin ara mi ninu Oluwa, ẹsẹ wura ti a o fi pari ọrọ wa yi lo wa ninu Jakọbu ori kẹrin ẹsẹ kẹwa bayi pe "Ẹ rẹ ara nyin silẹ niwaju Oluwa, On o si gbe nyin ga."

Ohun ti mo wi, mo wi fun enia ti ngberaga ni gbogbo Ijọ, Ẹ ṣe wọ ọ.

Ẹniti o ba ni eti lati fi gbọ ki o gbọ.

IWE SI OLOTU IROHIN YORUBA

A PE WA JẸUN KI KỌ ẸRAN MU

Olotu jọwọ gba mi laye diẹ lati dahun si ibere Ọgbẹni Z. O. Layanju ti o bere ninu iwe Irohin ti ọjọ kẹrindinlogun oṣu kẹwa ọdun yi bayi pe "A pe wa jẹun ki kọ ẹran mu"

Itumọ ọrọ na ni pe bi a ba pe ẹnikan lati wa jẹun, bi o ti wu ki ẹni na ti a pe ki o tobi tabi dagba to, ko ni laiya lati kọ mu ẹran jẹ. Ẹniti o pe e wa jẹun ni yio fi ẹran siwaju ẹni na ti yio si sọ fun u pe ki o maa jẹ ẹran, nigbana ni yio le maa jẹ ẹran.

Bi ẹniti a pe wa jẹun ba kọ tete mu ẹran, eyiyi fihan pe olojukokoro ati ọkanjua ni ẹni na iṣe. Nitori ki a ma ba jẹ ọkanjua ati olojukoro loju enia, nitorina ni ẹniti a ba pe wa jẹun ki i kọ mu ẹran.

Olotu mo dupẹ fun aye na ti ẹ fun mi, ọwọ nyin yio ma roke o.

Emi ni,
Daniel O. Ogunkẹmi
OGBOMỌSHỌ.

WOLE-WOLE IJẸBU, Ẹ WO EYI WO

Inu mi a dun pupọ ti Olotu Irohin Yoruba ba le gba mi laye ninu iwe rẹ adun bi oyin yi lati ba awọn Alaṣẹ Ilu, paapa awọn wole-wole ilu Ijẹbu sọrọ diẹ fun amojuto omi ọdọ awọn ara Ikoto.

Nigbati mo gba isinmi lọ si ilu mi Ijẹbu, mo sọkalẹ lati inu mọto ni Odo Ẹgbọ, mo gbe kẹkẹ (bicycle) mi o di Imuṣin nigbati mo de Imuṣin, ni orungbẹ bẹrẹ si gbẹ mi, ni mo ba sọkalẹ ni Ọwa lati mu omi.

Nigbati mo de odo ibẹ lati mu omi nṣe ni mo sa pada sẹhin fun orun buruku ti o njade lati inu odo na, awọn dengbeserii si kun inu odo na bi wọbu, bẹni awọn ara Ikoto si npọn ọn mu bẹ ẹ.

Nitorina a bẹ ẹnyin wole-wole ki o ma ba a si arun oṣodo ati sobiya fun awọn ti ngbe ibẹ. Ki ẹ ba ni mojuto eyi gẹgẹ bi ẹ ti ri si omi odo ti o wa larin meji Imagbọn ati Imaka.

Mo dupẹ fun aye ti ẹ gba mi yi o, ọwọ a ma roke o.

Emi ni,
N. S. Ẹkki
Kekere Ẹiyẹ
55, Abẹokuta Rd.
AGEGE.

KINI ITUMỌ "H" NINU ỌRỌ WỌNYI ?

Jowọ gba mi laye diẹ lati bere gbolohun ọrọ kan yi lọwọ awọn onkawẹ Irohin Yoruba, ohun ti o fa a ti awọn ẹlomiran fi nlo "SH" dipo "Ṣ" tabi "OH" dipo "Ọ" ninu orukọ Yoruba ?

Ni ọpọlọpọ igba ni mo ng ma a ri i ti nwọn i ma a kọ ọ bawọnyi:—

1. Is hola dipo Iṣọla
2. Ọshuntoye " Ọṣuntoye
3. Sholẹye " Ṣolẹyẹ
4. Jimoh " Jimọ
5. Buraimoh " Buraimọ

ati bẹ ẹ bẹ lọ.

Ẹ jọwọ ẹniti o ba ri ẹlọ ninu lilo bẹ ẹ ko la ye mi.

Emi ni
N. A. Ogundeyi
Lafẹnwa Post Office
ABẸOKUTA

Ẹ FI BYI YE MI

Olotu Inu mi yio dun bi ẹ ba le gba mi laye lati bere ọrọ mi yi lọwọ Ọgbẹni Abudu Lasisi Ọmọ-kewu Lanasẹ, Oke Ọffa, Ibadan, ati lọwọ Ọgbẹni Tiamiyu Ọmọ-toshọ Ẹdẹ Ilọrin.

Ekini ẹ sọ pe Itunmọ Jimọ nipe o wu Ọlọrun lati da ọjọ na ni ọla ni ko si dara lati sọ ọmọ ni Jimọ, Lẹhin na Itumọ ti Lasisi na si ni pe Ẹru Ọba Oluwa mi ni, tabi Ọlọrun lo tobi l'Ọba.

Kini o ṣe ti o fi jẹ pe Jimọ ko dara lati fi sọ orukọ ọmọ ti Lasisi si dara lati sọ ọmọ. nigbati o jẹ wipe orukọ ọjọ ni awọn mejeji, ti o si ṣe pe Alamisi ni ao kọ kan ki a to kan Jimọ, eyi si fi han pe Alamisi ni ẹgbọn, Jimọ si ni aburo rẹ.

Ẹkeji, Itumọ Abu Bakare ni Baba Wundia (Ọmọge) Ibere mi si tun ni pe o jẹ Iyalẹnu fun mi lati gbọ pe baba Wundia ni jẹ bẹẹ.

Mo si lero pe ọpọlọpọ enia ni ko ti ni obinrin ti o fi njẹ ba yẹn, debi wipe yio bi ọmọ-binrin tabi ọmọ-kunrin, ati wipe ọpọlọpọ enia ni o njẹ Abu Bakare ti o si bi ọmọ-binrin lọpọlọpọ ti ko si bi ọmọ-binrin ti a fi le pe ni Baba Wundia, nitorina mo fẹ ki ẹnyin Ọgbẹni wa mejeji ki ẹ ronu si Idahun ọrọ na daradara nitori wundia nbẹ ninu awọn ọmọ temi na ti mo bi, mo nreti Idahun ọrọ nyin o, Olotu mo dupẹ aye ti ẹ gba mi o, Ajinde ara yio ma a jẹ o.

Emi ni,
A. A. Owolabi Atanda
ẸDẸ.

IDAHUN SI IBERE J. O. F. ỌBA-BI-ỌLỌRUN-KOSI

Ẹ ku iṣẹ o, inu mi yio dun bi ẹ ba le gba mi laye diẹ lati dahun ibere ti o jade ninu iwe irohin nyin oloyinmọmọ ti ọjọ kẹtalelogun oṣu to kọja nipa pipe Ọyọ ni Katanga.

Itumọ ti awọn Hausa fi npe Ọyọ ni Katanga niyi:-Ni ọjọ kan, Hausa kan ti a npe orukọ rẹ ni Madugu Ido wa, ti o jẹ olori ogun, nwọn a ma mu enia ta nigbana. O wa ko gbogbo awọn onisowo jọ on ni o si ṣaju nwọn ki nwọn maṣe da nwọn lọna. Nwọn a ma fi ketekete ru ẹru nigbana. Ọna Iṣẹyin ni wọn gba wọ Ọyọ, nwọn wa kan odi nla kan ti nwọn mọ yi ilu po, odi ni nwọn si npe ni Katanga.

Nwọn sun ni Ọyọ, nigbati nwọn pada de ilẹ Hausa awọn ẹgbẹ nwọn bi nwọn pe nibo ni ẹ gbe sun. Nwọn ni ilu ti odi yi po. Itumọ ti nwọn fi npe Ọyọ ni Katanga re o ẹnyin oniwe Irohin Yoruba ati ẹnyin ara Ọyọ pẹlu. Ki iṣe ebu rara o.

Emi ni,
ỌYỌ Tiamiyu Ade. Tailor

Akiyesi—Itumọ ti a ri gba lati ọdọ Ajamu Ọladipọ ti Kafanchan tun yatọ diẹ si eyi o ni;-Agbala ni Hausa npe ni Katanga ati nitori ti Ọyọ ni agbala ni Hausa ṣe npe e ni Katanga.

OLOTU

ITAN ARIYAWO KỌ IYALE

(Lati Ọwọ R. ADIGUN LAWAL,—ISALU, ISẸYIN)

NI akoko kan obinrin kan wa, o jẹ aya gbajumọ ọkunrin. On nikan lo mbẹ lọdọ ọkọ rẹ titi o fi bi ọmọ meji fun ọkọ rẹ yi. Awọn mejeji jẹ ọkunrin, ifẹ ti ọkọ ati aya wọnyi ni si ara wọn ko kere.

Nwọn a ma a ran ara wọn lọwọ gẹgẹbi o ti tọ ati bi o ti yẹ. Ọjọ ti nwọn ba ri jẹ, nwọn a gba, ijọ ti nwọn ko ba si ri jẹ nwọn a jumọ pebi mọ'nu. Bi ọkọ ko ba ni, bi o ba wa ni ọwọ Iyawo, iyawo a fi tayọtayọ mu tirẹ silẹ. Awọn mejeji fẹran ara wọn nwọn ni ifẹ totọ si ara wọn, nwọn ki i ja, bẹni nwọn ki i tu, nwọn ki i si ro ẹjọ ara wọn kiri adugbo, ile wọn tutu dada, ọkan wọn si balẹ ju ọkan Ọba ati olowo lọ.

Ni ọjọ kan obinrin yi lọ fẹ aya keji fun ọkọ rẹ, o ni ko dara ki on ṣe alaini orogun, nipa bẹ ẹ ọkọ on ko ni jẹki on farabalẹ tọju ọmọ daradara, ati wipe o jẹ nkan alebu fun obinrin lati nikan wa ninu ile ọkọ. Nitorina, obinrin yi tikalararẹ lọ fẹ obinrin kan fun ọkọ rẹ. Nigbati o pẹ o gbe e ni iyawo fun ọkọ rẹ yi nwọn di meji ni ẹdẹdẹ ọkọ.

Nigbati o pẹ, ọkọ ko fẹran iyale tobẹ mọ, a ma a kanra mọ ọ, a ma a bu u, a si ma na a pẹlu. Nigbati o ya, o le iyale jade nile. Iyawo lo ku ni alaṣẹ ile, iyale ko jẹ nkan mọ loju ọkọ rẹ, iyale di ẹniti ko mọ ṣe mọ, o di ẹni afọwọ rọ ti.

Ṣugbọn iyale yi jẹ onisuru enia, ṣe ẹnyin na mọ wipe ọkan ko ni egungun, nipa eyi, iyale di ẹniti nro ẹjọ ọkọ kakiri. Nipa eyi, nwọn ba a damọran pe ki o lọ ṣe ogun ifẹran si ọkọ rẹ, ẹlomiran ni ki o lọ ṣe najo si orogun rẹ ki o fi ku, tabi ki ọkọ o fi le e jade.

Ẹlomiran ni ki o lọ fẹ ọkọ miran, tabi ki o lọ yan ọrẹ si ode, nwọn nba a da orişirişi imọran, ṣugbọn obinrin yi jẹ ẹniti o fẹran ọkọ rẹ yi pupọpupọ, pẹlu bi ọkọ rẹ ti nṣe si i yi, ifẹ rẹ ko yẹ kuro lọdọ rẹ, bẹni ko dinku.

O ya ni ọjọ kan o mu ọkan ninu imọran yi, o mu owo lọ fun Onişegun lati ba on ṣe ogun-ifẹran si ọkọ rẹ yi. Onişegun yi pinnu lati fẹ obinrin (Iyale) yi, nipa eyi o fun obinrin iyale yi ni ogun buburu (Ogun majele ti ko lẹro,) o purọ fun obinrin yi wipe ogun ifẹ ni bi o ba lo fun ọkọ rẹ. bi ọkọ rẹ ba le jẹ e, yio fẹran rẹ ju ẹmi ara rẹ lọ.

Ọrẹ mi ki a maa fagun lọ titi, iyale fun ọkọ rẹ ni ogun iku jẹ, ọkọ si jẹ, iku de, ni ọjọ na ni ọkọ yi lọ si ọdọ Oluwa ni ọsan gangan. Inu iyale yi baje pupọ fun iku ọkọ rẹ yi. O ri i wipe aiye yi ṣoro aiye yi ti di eke, kọ ọgbọn nipa eyi.

Nigbati iyale ṣe opo tan, ko si jẹki nwọn mu on lopo, o pinnu lati lọ fẹ onişegun yi, obinrin yi si fẹ ẹ, o di iyawo onişegun na.

Ṣugbọn obinrin yi ko lo gbogbo ogun majele ijọ-kini yẹn tan, o tun fi iyoku pamọ. Nigbati o de ile onişegun na, o ranti ogun-ifẹ ti onişegun ṣe fun on ni ijọsi.

Nigbati o se onjẹ tan ni ọjọ kan, o fi diẹ sinu onjẹ fun ọkọ rẹ onişegun yi, ọkọ rẹ titun (onişegun) na si jẹ ogun majele yi. Aigbadun si de si ọkọ rẹ yi. Ni ọkọ rẹ yi ba sọ fun gbogbo awọn ẹbi rẹ wipe obinrin on fun on ni ogun majele jẹ. Iẹẹju pẹ, awọn ẹbi ọkọ rẹ yi ti mu obinrin yi. Ṣugbọn obinrin yi bẹ wọn wipe ki nwọn jẹki on ro ti ẹnu on ki nwọn to pa on.

Ni obinrin yi ba sọ wipe ni otitọ ni on fun u ni ogun jẹ. on na si ni o ṣe ogun na fun on lati fun ọkọ on atijọ. Ogun ifẹran ni o pe fun on, on si fun ọkọ on atijọ jẹ, iyoku rẹ na si ni on fun on na jẹ, ogun ifẹran ni o pe e fun on.

Ni nwọn ba fi obinrin yi silẹ, ọrẹ mi, bayi ni onişegun yi ti ṣe fi aiye silẹ ni airo tẹlẹ. "Ika ko ṣaika onika."

Ewu nla mbẹ fun olobinrin pupọ ti o fẹran ọkan ju ọkan lọ, tabi ẹniti o ri iyawo kọ iyale.

Ọrẹ mi fi eyi kọgbọn, ohun ti enia ba gbin ni yio ka, wo Jobu ori kẹrin, ẹsẹ kẹjọ ati ikẹsan. Nitorina maṣe fa ifakufa, maṣe fi ọwọ ara rẹ le iku lọwọ, agba dẹwọ rẹ, ki ẹ fi eyi kọgbọn, ẹ o tun ma a ri ọwọ mi ni ọjọ miran.

A BỌLỌMỌ YỌ

ṢAKI—Ni ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ karun oṣu ti a wa yi ni Ọgbẹni Eman O. Ọladokun (Ọga Akọda) ṣe ikomọ ọmọkunrin ti Oluwa fi ta a lọrẹ.

A sọ ọmọ na ni Abiọla Ọlaitan Adisa Ọladokun. Lati owurọ ọjọ na ni baba ọmọ na ti bẹrẹ si na owo titi di agogo mejila oru.

Awọn enia pataki ti nwọn wa sibi ikomọ na ni gbogbo awọn Oniṣẹ Ijọba Ibilẹ ati diẹ ninu awọn Olukọ ile iwe Ijọba Ibilẹ, Ọgbẹni Funfunlogun, Audu Tijani Ọmọ Iyakanka ati awọn ẹgbẹ rẹ, Iyalode ati Otun Iyalode, Ẹgbẹ Ọyọ ati ọpọlọpọ enia ti a ko le daruko tan.

Ọgbẹni Ṣiyanbọla Ọga Oniṣẹ oju ọna, D. O. Wojuọla ọkan ninu awọn Olukọ ile iwe Ijọba ati E. O. Layọde awọ'gbo ni Ọga alato ni ọjọ na.

Onilu Olowo-o-kere ati awọn onilu ẹlẹgbẹ rẹ lu pabambari ilu ni ọjọ na. Ki Oluwa da ẹmi ọmọ na si ati ti awọn obi rẹ—amin.

J. A. Ajao Brothers

GENERAL MERCHANTS
10, Egerton Road, Lagos, Nigeria;
A NTA AWỌN NKAN WỌNYI:—

Iṣana orişirişi (Matches) ogun Iyagbẹ (Epsom Salt) Kafura Pẹlẹbẹ (Camphor) atike (face powder) ọti didun (Mineral Water) cement, bata funfun (white canvas shoes) Leather shoes (orişirişi) beer, Schnapps, Gin, Wine (Brandy).

Medicine Store

A tun nta awọn orişirişi ogun ni oke sọbu wa—Ogun narun iba, Asun-ẹjẹẹ, Ikọ, Jẹdijẹdi, ati ogun fun obinrin ati ọkunrin laburegbe, ehin ọmọde.

IKEDE IJOBA

ALAYE EKO (EDUCATIONAL LECTURES) LORI IṢOKAN EGBE OṢIṢE NI "DEPARTMENT OF LABOUR"

Labour Officer (Egbe Oṣiṣe) ti ṣe e eto titun lori Alaye-Eko Oṣoṣe (Weekly Lectures) lori awọn nkan ti o ṣe pataki fun Egbe Oṣiṣe eyiti nwọn a bẹrẹ ni ibiti a juwe si isalẹ wọnyi:-

On Mondays: Small Room. Labour Exchange, Alakoro Marina, Lagos.
On Tuesdays: Traffic Training School, Ondo Street West, Ebute Metta.
On Wednesdays: Lecture Room, Labour Head-quarter, Race Cource Road, Lagos.
On Fridays: Lecture in the Yoruba Language in the Small Room, Labour Exchange, Alakoro Marina, Lagos.

Alaye-Eko na a bẹrẹ ni agogo meje alẹ (7.00 p.m.) gbogbo ọjọ ti a darukọ soke yi. Gbogbo awọn Egbe Oṣiṣe ni a si fẹ ki o wa sibẹ.

Ẹkọ Inu Bibeli

IWE yi dara pupọ fun Onigbagbọ ati awọn ti o nfẹ mọ ijinlẹ ẹkọ ati ọrọ inu Bibeli, a ma a tọkasi ẹkọ ati ọrọ inu Bibeli. Diẹ ninu awọn nkan ti o wa ninu iwe na ni yi:—

1. Orukọ Onigbagbọ ati itumọ rẹ. 2. Ofin mẹwa
3. Otitọ Igbagbọ 4. Iṣẹ mi si Ọlọrun ati si ọnikeji mi.
5. Ọrọ meje Kristi lori agbelebu. 6. Ohun ti yio ma ṣẹlẹ nikẹhin ọjọ
7. Iṣẹ Iṣin Pataki mẹta. 8. Ọmọ Ọlọrun ni Jesu Krist.
9. Oriṣiriṣi Ẹkọ Inu Bibeli 10. Iṣẹ Ọjọ mẹfa.
11. Olori ayọ ati ireti Onigbagbọ. 12. Ore-Ọfẹ ati bẹbẹ lọ.

Nain (9d) fun ẹyọ kan. Ṣile meje-abọ fun mejila, lai owo ọkọ (7s6d doz. Post Free). A le ri i ra ni "Ṣekoni Bookshop" Ogbomoṣo tabi ki ẹ kọwe si:—

Evangelist Joseph Akande
c/o P.W.D—Ogbomoṣọ.

MỌRINATU ODEE LỌ ILE

TARKWA G. C.—Ni ọjọ kẹtalelogun oṣu kewa ọdun yi ni Iyaafin Morinatu Odee Iyawo Ọgbẹni S. Dawodu lọ si ile, obinrin yi jẹ ọkan pataki ninu Egbẹ Alasalatu Tarkwa. O si ṣe ase idagbere fun awọn Egbẹ Alasalatu na ki o to ma a lọ, ẹnu kọ irohin ni inawo ase na nitoripe o fi oriṣiriṣi onjẹ adindun tẹ gbogbo awọn ti o wa lọrun.

Ninu awọn ti o sin in lọ si Idikọ ni awọn Egbẹ Alasalatu, Iyaafin Animotu Ajile Iya-Egbẹ-binrin Ogbomọṣọ Tarkwa. Adikatu Iya Kamarudini, Sariyu Abẹokuta, Seliatu Kukoyi, Wuraọla Aya Oba, Muniratu Dopọ ati awọn Ọgbẹni Amusa Akanji Baba Egbẹ Oba-ni-Ọlọrun-kosi, Jimọ Tailor, Oshogbo, Abudu Waidi Ilorin, Rimo Ayinde, Yusufu Salako, Salami Ayinde, Salawu Offa. Jokotade ati ọpọlọpọ ti ko si aye lati da orukọ wọn.

Aṣeyẹ ye yi fi Iwa rere Morinatu Odee ọmọ-Ọba-la Igbajọ han gẹgẹ bi owe Yoruba ti o sọ pe iwa rere ni ẹṣọ enia. A si ki ọkọ rẹ S. Dawodu ọmọ-Ọba-la Oke Imesin bu idele Morinatu tiwa o, a si tun ki Ọgbẹni Sanni Lanipẹkun, Aslamọwu Lanipẹkun ati Ayisatu Lanipẹkun ku idele ẹgbọn wọn na o ati awọn Iyawo re mejeji Raliatu ati Adikatu ẹ ku idele Iyale nyin.

Morinatu Odee tiwa ọwọn A dele bare o, a lọ a dara abọ a sunwọn. Ire ni ao fi pade o. Amin

AWỌN ỌJA TI A O NA NINU OṢẸ YI NI AGBEGBE EKO

ỌJỌ AJE (21:11:50) Abọ-Ọjọ, Ọbun-Eko, Alagbado, Ifọ, Itori, Itoku, Kaiyero, Iṣabọ, Ọdẹda, Ibara.

ỌJỌ IṢẸGUN (22:11:50) Abọ-Ejinrin, Abọ-Agbada, Abalabi, Otta, Muṣin, Ṣodẹkẹ, Omida, Ilawọ.

ỌJỌ RU (23:11:50) Agede, Idọgọ, Lafenwa, Kajọla, Ọba, Owode.

ỌJỌ 'BỌ (24:11:50) Oyinbo, Ilaro, Aṣa, Ijoko, Wasinmi, Ibẹrẹkodo.

ỌJỌ ETI (25:11:50) Ọbun-Eko, Agbado, Ifọ, Itori, Itoku, Kaiyero, Iṣabọ Ọdẹda, Ibara.

ỌJỌ ABAMẸTA (26:11:50) Ebute-Ẹlẹfun, Abalabi, Otta, Muṣin, Omida, Ṣodẹkẹ, Ilawọ.

ỌJỌ AIKU (27:11:50) Ebute-Ero, Agege, Idọgọ, Lafẹnwa, Kajọla, Ọba, Owode.

AYỌ DI MEJI NI AJỌYỌ ỌDUN YI

IKARẸ—Ni ọjọ kẹtalelogun oṣu kẹsan ọdun yi ti iṣe ọjọ ọdun Ileya, ti gbogbo ara ilu si wa ninu ajọyọ ọdun na ni awọn Alaṣẹ Ile Ifiweranṣẹ ṣi ile Ifiweranṣẹ (Post Office) titun ti nwọn kọ ni ilẹ yi, ki Oluwa ṣe ọdun na ni ọdun igbega ati itura fun gbogbo ara ilu o.

IKEDE IJOBA

ẸKỌ NIPA ẸGBẸ OṢIṢẸ (12)

ETO ỌNA TI A FI NṢE AṢARO IPARI EDEKOYEDE LARIN OṢIṢẸ ATI AGBANI SI'ṢẸ

(1) Asowọpọ adehun nipa ọran iṣẹ ti a ko fi agbara ṣe.
(2) Igbimọ ti Whitley da silẹ tabi igbimọ ti a fi nṣe aṣaro larin oṣiṣẹ ati agbani si iṣẹ.
(3) Ipade pọ gẹgẹbi ofin ilu ti ijọba ṣe nipa ọran iṣẹ.

Ilana mẹta li o jẹ pataki ni ọna ti a fi nṣe aṣaro lori owo sisan fun iṣẹ larin agbani si'ṣẹ pẹlu oṣiṣẹ ati iduro oniṣẹ pẹlu oṣiṣẹ laisi aapọn:—

Ekini, adehun larin awọn ti oṣiṣẹ yan ni aṣoju wọn pẹlu awọn ti o gba wọn si iṣẹ.

Ekeji, eto ti a ṣe nipa aṣẹ fun ipade ajumọṣe lati ọwọ awọn ijọba, eyiyi ni Ọlọla Gomina pẹlu awọn alabaro rẹ, tabi lati ọwọ ijọba ti enia dudu ti a fi aṣẹ alakoso ijọba da silẹ.

Ẹkẹta, aṣpari edekoyede larin oṣiṣẹ ati oniṣẹ lati ọwọ awọn enia pataki ti awọn mejeji yan lati da si ọrọ na fun wọn. Ekini, adehun larin oṣiṣẹ ati oniṣẹ, ni a npe ni "Asowọpọ adehun ọran iṣẹ ti a ko fi agbara ṣe". Mo ro wipe o yẹ fun mi lati ṣe alaye ohun ti adehun yi jẹ, ki o ba le yẹ awọn aṣoju ẹgbẹ oṣiṣẹ ati awọn agbani si'ṣẹ. Asowọpọ adehun nipa ọran iṣẹ ti a ko fi agbara ṣe on ni ọna ti o jẹ wipe awọn aṣoju ẹgbẹ oṣiṣẹ ati agbani si'ṣẹ ni lati mura lati wa; Iru ohun bayi yio fi han ni pe awọn mejeji fẹ lati ṣe ajumọṣọ edekoyede ti o wa larin ara wọn, ati wipe, awọn ko fẹ ki ẹlomiran ti kiṣe ara wọn ti ko mọ nipa iṣẹ wọn, wa da si ọran na fun wọn. Iru ọna bayi li o daraju nigbati a ba ri edekoyede nitori gbogbo enia li o nfẹ lati ṣe alatunṣe ọran ara wọn dipo ki ẹlomiran wa ba wọn da si. O tọ o si yẹ lati yẹ ọna oriṣiriṣi ti a fi nṣe aṣaro ipari edekoyede wo nitori ibaṣe ni ibi iṣẹ awọn ti nkọ ile, tabi iṣẹ akọwe, ko si iyatọ ninu eto ipilẹ ti a fi nṣe aṣaro ipari edekoyede.

Ẹnikẹni ninu ọmọ "ẹgbẹ oṣiṣẹ" ti o ba ni ọrọ ẹdun nipa iṣẹ; o tọ ki o fi ọrọ na han alabojuto iṣẹ na. Eleyi ni ilana kini ti o jẹ pataki julọ ninu ọna ti a fi le ṣe aṣaro ọrọ laisi ikun-sinu ati pe ti yio jẹ ọna irọrun lati mu ọrọ ẹdun na lọ si ẹsẹ keji. Ọpọlọpọ ogunlọgọ ọrọ ẹdun ti awọn ọmọ "ẹgbẹ oṣiṣẹ" ni a ti pari ni iru ọna ilana ti akọkọ yi. Ṣugbọn ti o ba jẹ iru ẹsun yi ko ṣe pari ni ẹsẹ kini, oṣiṣẹ yi le lọ si ipade "ẹgbẹ oṣiṣẹ" ti agbegbe rẹ lati lọ fi ọrọ na siwaju awọn aṣiwaju ibẹ, nibiti a le fi ọrọ na si ero ninu ipade ẹgbẹ, ki a si ṣe aṣaro le lori, gẹgẹbi adehun ti awọn aṣoju "ẹgbẹ oṣiṣẹ" ati agbani si'ṣẹ ti ṣe nipa eto iṣẹ. Bi ipade ẹgbẹ yi ba gba ootọ ẹsun na dani ti awọn si ṣe agborandun ọrọ na nigbana ni akọwe ẹgbẹ yi, ibaṣe asowọpọ ẹgbẹ ti o kari gbogbo ilẹ Nigeria ni, tabi, ẹgbẹ adaṣe ni, yio kọwe si oniṣẹ na papa tabi aṣoju rẹ lati ṣe iwadi ọrọ na.

Iru iwadi ọrọ bayi ti mu ọpọlọpọ edekoyede wa s'arin oniṣẹ ati oṣiṣẹ ati oriṣiriṣi Iṣoro ba awọn ọga oṣiṣẹ ni iṣiwaju. Emi yio ṣe alaye diẹ nibiti mo gbe de yi; ikini ninu rẹ ni wipe awọn diẹ ninu akọwe "ẹgbẹ oṣiṣẹ" ko le fọ ede gẹsi daradara ati aimọ iwe kọ daradara mu ija wa larin iru awọn akọwe bayi ati oniṣẹ; biotilẹjẹ wipe iru nkan ba wọnyi ndinku nisisiyi. Ko si anfani ninu pe nigbati a nkọ iwe, ki a sọ asọrege ọrọ tabi ki a fẹ ọrọ ju bi o ti tọ lọ tabi ki a kọ lọna apara tabi ẹebu. Ni ọna keji, ẹwọ, kiṣe ẹtọ fun oniṣẹ tabi alabojuto iṣẹ lati fi esi iwe ẹsun falẹ ti nwọn ko ba fẹ ki rogbodiyan ṣẹlẹ ni ile iṣẹ wọn. Bi ọtun ati osi ba mọ ẹtọ lati ṣe iṣẹ laisi iyọnu ti wọn si mọ iṣoro ti o wa larin ara wọn, ko si ohun ti o le ṣe ikọṣẹ larin wọn, ti nwọn ko ni le yanju rẹ larin awọn mejeji nipa ajọṣọ pọ tabi adehun. O yẹ ki nfihan nihin yi pe bi ọtun ati osi ko ba fẹ lati pari ọrọ wọn li ọna adehun nigbana ajumọṣe aṣaro wọn lori ọrọ iṣẹ ko le yọri si rere.

Ki nto pari aṣaro mi kekere yi nipa ọran "ẹgbẹ oṣiṣẹ," o yẹ ki nṣe aperẹ nipa ohun ti mo sọ ṣiwaju yi. Awọn oṣiṣẹ Oyinbo elepo l'Apapa ni ikun-sinu lori iṣẹ wọn Nwọn si gba gbogbo ọna ti ẹgbẹ wọn le gba ti a fi nṣe eto ipari edekoyede (gẹgẹbi emi yio ti fi han ninu awọn iwe ti mo nkọ l'ọsọsẹ yi;) ekini, ipari ni ajọṣọ lai si ẹnikẹta; ekeji, ipari pe alabaṣọ nda si ọrọ na fun wọn, ẹkẹta, ati ipari lọna ti ijọba nyan enia ti yio gbọ ọrọ t'ọtun t'osi lati wadi ija na, ki o ṣe alaye fun ijọba bi o ti ri si, ki o si dajọ ranṣẹ si ijọba bi o ba ti tọ l'oju rẹ fun ayẹwo.

Edekoyede yi ni nipa owo ti oṣiṣẹ bere pe ki oniṣẹ fi kun owo iṣẹ wọn nigbati gbogbo nkan han ni ilu eyiyi ni KOLA ti o jẹ idamẹjọ owo olukaluku oṣiṣẹ. A ri dajudaju pe ẹnitl ijọba yan yi nigbati o gbọ ẹjọ awọn mejeji ko fara mọ pe ki a fi kun owo oṣiṣẹ. Ṣugbọn ko han fun ọpọlọpọ enia pe lẹhin eyi ti a da ẹjọ yi tan, awọn oniṣẹ ati oṣiṣẹ wa jọko pọ, nwọn la alaye l'ọtun l'osi fun ara wọn. Kete lẹhin na ati pe pẹlu aija ati aita, ti ko si gberu mi sọ mi ninu rẹ, nwọn ṣe ipari ọrọ na pẹlu adehun lọna ti yio ṣe itẹlọrun ati anfani larin awọn mejeji.

Nipa ẹmi a ti yanju ọrọ bayi ni awọn "ẹgbẹ oṣiṣẹ" le wa anfani fun ọmọ ẹgbẹ wọn, ti oṣiṣẹ le ri owo iṣẹ gba ti yio to fun ati gbọ bukata, ti awọn oniṣẹ papa le fi mọ ọna ati rẹ awọn oṣiṣẹ wọn l'ẹkun ti ilẹ Nigeria le fi toro ti iyan owo ko fi ni si.

Printed and Published by the Service Press Limited 5 and 7 Apongbon Street Lagos.